

**Фаховий коледж
Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II**

Освітньо-професійний ступінь	<i>Фаховий молодший бакалавр</i>	Форма навчання	<i>денна інституційна</i>	Навчальний рік семестр	2023-2024 I/2
-------------------------------------	----------------------------------	-----------------------	---------------------------	-------------------------------	------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Основи економічної теорії / Громадянська освіта
Циклова комісія	Прикладна математика
Освітньо-професійна програма	«Прикладна математика»
Тип дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів та годин	3 кредити 90 годин
лекції	20 годин
практичні/лабораторні заняття	16 годин
самостійна робота	54 годин
Викладач(і)	Біртोक Ференц Федорович
адреса електронної пошти	birtok.ferenc@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	шкільний курс математики

Анотація дисципліни

мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни	Мета та завдання навчальної дисципліни
	<ol style="list-style-type: none"> 1) формування вільної особистості, яка визнає загальнолюдські та національні цінності й керується морально-етичними критеріями та почуттям відповідальності у власній поведінці; 2) виховання поваги до людської гідності й дотримання прав людини, демократичних цінностей, верховенства права, справедливості, неупередженості, рівності; 3) формування громадянської компетентності учнівської молоді, що забезпечує її активну громадянську позицію, здатність відповідально реалізовувати свої права та обов'язки в конкретній ситуації, налагоджувати соціальне партнерство у розв'язанні суспільних проблем; 4) виховання громадянської свідомості особистості, орієнтованої на демократичні пріоритети й злагоду в суспільстві, почуття приналежності до свого народу, спільних історичних, політичних і культурних цінностей своєї держави; 5) виховання толерантності, інклюзії та поваги до культурного різноманіття, різних поглядів, релігій, звичаїв і культур, уміння знаходити порозуміння з іншими людьми задля досягнення суспільно значущих цілей; 6) розвиток політичної, правової, економічної, соціальної, культурної, медійної грамотності школярів, гнучкості й адаптивності, комунікабельності, готовності до співробітництва, здатності розв'язувати конфлікти й запобігати дискримінації. <p>Завданням громадянської освіти є забезпечення цілеспрямованої підготовки старшокласників до функціонування у системі суспільних відносин поліваріантного світу, глобалізації, соціальної взаємодії та активної відповідальної участі в суспільній діяльності.</p>

	<p>Теоретичні основи курсу складає сукупність філософських, психолого-педагогічних знань та практичних навичок і вмінь, необхідних для системного вивчення і вирішення суспільно-педагогічних проблем; методологічні принципи (гуманізація та демократизація навчально-виховного процесу; природовідповідність та свободовідповідність; системність; диференціація; міждисциплінарна інтеграція; наступність і безперервність; культуровідповідність; інтеркультурність), що є підґрунтям для конструювання змісту, вибору форм і методів навчання; сучасні філософські, психолого-педагогічні й методичні підходи (особистісно орієнтований, діяльнісний, компетентнісний, культурологічний, системний, міжпредметний, контекстний, загальношкільний).</p> <p>В основу курсу громадянської освіти покладений компетентнісний підхід, що корелюється з ключовими компетентностями, визначеними основами стандарту Нової української школи.</p> <p>Програмних результатів навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – РН01 Дотримуватись кодексу професійної етики, знати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти професійної діяльності, вимоги охорони праці, виробничої санітарії пожежної безпеки, застосовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя – РН02 Реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства.
<p>загальні та фахові компетентності</p>	<p>Інтегральна та загальні компетенції:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ІК01 Здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми прикладної математики у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування математичних теорій і методів та характеризується певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях. – ЗК01 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. – ЗК02 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки й технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. – ЗК03 Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями – ЗК06 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології – ЗК07 Здатність спілкуватися рідною та державною мовами як усно, так і письмово. <p>Спеціальні компетенції:</p> <ul style="list-style-type: none"> – СК01 Здатність ефективно взаємодіяти з колегами, керівниками та клієнтами у питаннях, що стосуються розв'язання типових задач прикладної математики.

<p>основна тематика дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Змістовий модуль 1.</p> <p>Тема 1. Соціальні цілі економіки Тема 2. Сталий розвиток Тема 3. Ринкова економіка. Економіка домогосподарства Тема 4. Практична робота № 1: Родинний бюджет Тема 5. Практична робота № 2: Місцевий бюджет: основні статті доходів та видатків Тема 6. Підприємництво Тема 7. Практична робота № 3: Створюємо бізнес-план власного підприємства Тема 8. Ринок праці. Любіювання інтересів та корупція Тема 9. Практична робота № 4: Аналіз попиту на ринку праці і складання резюме Тема 10. Контрольна робота № 1 Тестові завдання</p> <p style="text-align: center;">Змістовий модуль 2.</p> <p>Тема 11. Інтеграція та глобалізація Тема 12. Практична робота № 5: Глобальні проблеми сучасності Тема 13. Міжнародні відносини та міжнародне право Тема 14. Практична робота № 6: Молодіжні ініціативи та волонтерство в різних країнах світу Тема 15. Україна – член європейського та світового співтовариства Тема 16. Практична робота № 7: Економічні, соціальні та політичні переваги вступу до ЄС Тема 17. Практична робота № 8: Організуємо Місію ООН з подолання наслідків стихійного лиха Тема 18. Контрольна робота № 1 Тестові завдання</p>		
<p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p style="text-align: center;">Рівні навчальних досягнень</p>	<p style="text-align: center;">Бали</p>	<p style="text-align: center;">Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів</p>
<p>I. Початковий</p>		<p>1</p>	<p>Учень (учениця) з допомогою вчителя впізнає економічні явища побутового рівня, односкладно відповідає на конкретні запитання "так" чи "ні", його навчальна діяльність на уроках потребує постійної консультації й контролю з боку вчителя</p>
		<p>2</p>	<p>Учень (учениця) з допомогою вчителя розпізнає одне із кількох запропонованих явищ, символів, понять побутового рівня, формул, виділивши їх серед інших, односкладно їх називає; відтворює деякі факти побутового рівня; із допомогою вчителя вміє використати знання з математики для розв'язку найпростіших побутових розрахункових завдань</p>
		<p>3</p>	<p>Учень (учениця) з допомогою вчителя односкладно відповідає на запитання, відтворює незначну частку теми в тому вигляді й у тій послідовності, в якій вона була представлена на попередньому уроці; уміє при постійному контролі та допомозі вчителя виконати розрахункові задачі в одну дію побутового рівня; в тестових завданнях співвіднести категорії, явища та їх властивості</p>
		<p>4</p>	<p>Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює словами, близькими до тексту підручника, означення економічних термінів, правил, законів;</p>

	II. Середній		частково відтворює текст підручника, у процесі відповіді допускає окремі видозміни навчальної інформації, ілюструючи відповідь прикладами, які наводив учитель; уміє виконати задачу в одну дію за відомою формулою й усно її пояснити; правильно вибрати й використати необхідні математичні формули
		5	Учень (учениця) з допомогою вчителя дає правильне визначення окремих економічних понять, правил, законів; словесно описує економічні явища, указує на їх деякі властивості; відтворює всю тему або її основну частину, ілюструючи відповідь власними прикладами; учень (учениця) уміє правильно виконати завдання в одну дію, оформлюючи її без висновків; за інструкцією і з допомогою вчителя намагається розв'язати обчислювальні або графічні задачі у дві дії з простим обґрунтуванням результату
		6	Учень (учениця) відтворює тему відповідно до її викладу в підручнику, ілюструючи власними прикладами; розкриває суть економічних понять, формул, законів, допускаючи у відповідях незначні неточності; намагається співвіднести економічні явища з їх характеристиками, застосовувати окремі прийоми логічного мислення (порівняння, аналіз, висновок); уміє правильно розв'язувати задачі на дві дії, за потребою звертаючись за консультацією до вчителя, робить правильні висновки; може здійснити частковий аналіз і порівняння економічних явищ побутового рівня; прийняти рішення про власні економічні інтереси та обґрунтувати його
	III. Достатній	7	Учень (учениця) без помилок відтворює зміст теми, наводячи власні приклади; правильно розкриває суть економічних понять, формул, законів; уміє самостійно розв'язувати типові економічні графічні й розрахункові задачі в одну-дві дії та вирішувати якісні економічні завдання: робить аналіз, порівняння, висновки, за потребою звертаючись до вчителя; користується математичними знаннями для розв'язання економічних задач
		8	Учень (учениця) володіє навчальною інформацією, яку вміє аналізувати, узагальнювати та систематизувати; аргументовано відповідає на поставлені запитання й намагається відстояти свою точку зору; уміє користуватись економічними законами для розв'язування задач; будувати та читати графіки; відбирати необхідну додаткову інформацію для розв'язування типових завдань; аргументовано, посилаючись на закони, правила, формули, пояснювати деякі економічні процеси, що відбуваються в особистому житті та житті родини

		9	Учень (учениця) вільно володіє навчальним матеріалом, наводить аргументи на підтвердження своїх думок; може з допомогою вчителя відповідати на запитання, що потребують знання кількох тем; уміє самостійно розв'язувати типові завдання, виправляти допущені помилки; використовувати різні джерела інформації, користуватися статистичним матеріалом; знаходити й висвітлювати практичне значення економічних знань для окремої особи, родини
	IV. Високий	10	Учень (учениця) вільно володіє темою, має ґрунтовні економічні знання; відповідає на запитання, що потребують знання кількох тем; оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; судження його логічні й достатньо обґрунтовані; узагальнює й систематизує матеріал в межах навчальної теми; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; ілюструє свою відповідь схемами, графіками, прикладами з життя; проводить самоперевірку виконаної роботи; може з найпростішим обґрунтуванням пояснити розв'язування завдань підвищеного (комбінованого) рівня
		11	Учень (учениця) має системні знання з економіки; уміє керуватись економічними законами, які впливають на прийняття рішень, прогнозувати соціальні наслідки прийнятих рішень; прогнозувати поведінку окремих людей, груп населення в різних типах економічних систем; знаходити оригінальні (нестандартні) підходи до розв'язання економічних проблем і завдань; порівнювати економічні умови в різних країнах, регіонах; пояснювати розв'язок завдань підвищеного або комбінованого рівня
		12	Учень (учениця) глибоко розуміє економічні закони та категорії в межах навчальної програми; подає ідеї згідно з вивченим матеріалом, робить творчо обґрунтовані висновки; визначає порядок особистої навчальної діяльності, самостійно оцінює її результати; уміє сформулювати економічну проблему й запропонувати шляхи її вирішення; вести дискусію з конкретного питання; розв'язувати та пояснювати розв'язки задач високого рівня складності; аналізувати економічні та соціальні явища, користуючись відповідними документами (законами, постановами, указами тощо)

Шкала оцінювання					
Оцінка за 100-бальною шкалою Osztályzat a 100 pont skála alapján	Оцінка ECTS Osztályzat az ECTS szerint	Оцінка за національною шкалою Osztályzat a nemzeti skála alapján			
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики vizsga, évfolyammunka, gyakorlat értékelése			для заліку beszámoló értékelése
			за 5-бальною шкалою	за 12-бальною шкалою	
97-100	A	відмінно jeles	5	12	зараховано megfelelt
94-96				11	
90-93				10	
82-89	B	добре jó	4	9	
79-81	C			8	
75-78				7	
69-74	D	задовільно elégséges	3	6	
64-68				5	
60-63				E	
48-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	2	3	не зараховано з можливістю повторного складання
35-47				elégtelen a pótvizsga lehetőségével	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	1	1	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
		elégtelen, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével			nem felelt meg, a tárgy újrafelvételének kötelezettségével

Інші інформації про дисципліну	
політика дисципліни,	<p>Списування під час виконання письмових контрольних видів робіт заборонено. Користуватися мобільними пристроями, інтернет джерелами під час проведення різних видів контролю успішності, дозволяється лише з дозволу викладача.</p> <p style="text-align: center;">Методи контролю</p> <p>Вивчення курсу « Економіка » у старшій школі передбачає два види контролю:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поточний - контроль під час вивчення теми (усне опитування, тестування, самостійні та практичні роботи, захисти проектів і проведених досліджень тощо). • підсумковий – контроль наприкінці вивчення розділу (теми) (усні та письмові роботи, тести, бесіди тощо).
технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо	<p style="text-align: center;">Методи навчання</p> <p>За джерелом знань: словесні: розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; наочні: демонстрація, ілюстрація; практичні: практичні роботи, вправи, самостійна робота, робота зі статистичними матеріалами, метод проектів тощо.</p> <p>За характером навчально-пізнавальної діяльності студентів: пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; пошуковий; дослідницький;</p> <p>За логікою пізнання: аналіз, синтез, узагальнення, порівняння, систематизація, класифікація, абстрагування.</p>
Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси	<p style="text-align: center;">Базова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ірина Ревак, Юрій Кіржецький, Марія Кіржецька, Степан Мельник.: Основи економічної теорії: навчальний посібник – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. 2. Сафонова В. Є., Бобров В. Я.: Основи ринкової економіки і підприємництва: підруч. для студ. вищ. навч. закл. — Ч. 1 / В. Є. Сафонова, В. Я. Бобров . — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2017. — 346 с. 3. Т.М. Камінська: Основи економічної теорії: підручник; Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина» 2018, 232с. 4. Корогорова, О. О. Навчальний посібник з дисципліни «Основи економічної теорії: самостійна робота» [Електронний ресурс] / Корогорова О. О., Тимошенко Н. Ю., Іванова Т. В. ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 379,33 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 181 с. – Назва з екрана. <p style="text-align: center;">Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Петюх В.М.: Ринок праці. Навч. посібник. Київ, 1999. 2. Величко В.В.: Економіка підприємства: конспект лекцій. Харків, 2004. 3. Горленко Г.О.: Практичні роботи з економіки (Методичний посібник для вчителя). Кам'янець—Подільський, 2011 4. Кириленко В.В.: ЕКОНОМІКА (навчальний посібник). Тернопіль, 2002. 5. Стельмашук А.М.: Державне регулювання економіки Навчальний посібник. Тернопіль, 2000. 6. Máté D.: Gazdasági alapismeretek. Eger, 2006 7. Nagy Á. Gazdasági alapismeretek, 10. osztály. Mászaki Kiadó, 2015 8. Szilágyi Dezsőné Dr.: Közgazdaságtan alapjai I. (Bevezetés a mikroökonómiába) Miskolci Egyetemi Kiadó, 2014 9. Szilágyi Dezsőné Dr.: Közgazdaságtan alapjai II. (Bevezetés a makroökonómiába) Miskolci Egyetemi Kiadó, 2014 10. Samuelson, P. A. és W. D. Nordhaus: Közgazdaságtan. Bővített, átdolgozott kiadás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2012. 11. Heyne, P.: A közgazdasági gondolkodás alapjai. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2004

Інформаційні ресурси

1. eltecon.hu/hu_kozgazdasagi-alapismeretek,219.html
2. http://www.oktatas.hu/kozneveles/erettsegi/feladatsorok/kozepszint_2015tavasz/kozep_12nap
3. <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. <https://www.wto.org/>